

Opdracht en samenstelling Waarborgen Nationale Veiligheid *digitale ondersteuning bestrijding COVID-19*

1. Inleiding

Het Ministerie van VWS start een programma Realisatie Digitale Ondersteuning waarbinnen producten moeten worden ontwikkeld die bijdragen aan de bestrijding van Covid-19 en de exit-strategie, en in het bijzonder het bron- en contactonderzoek door de GGD digitaal kan ondersteunen en aanvullen. Het programma is multidisciplinair georganiseerd en app-ontwikkelaars, ontwerpers, kennisorganisaties en andere partijen werken samen in dit programma.

Rondom het programma staan verschillende gremia die een eigen perspectief en rol hebben met betrekking tot de realisatie. Zo is er een taskforce digitale ondersteuning dat zich richt op de mogelijkheden voor digitale ondersteuning van de bestrijding van de Coronacrisis in brede zin, een taskforce gedrag en een brede begeleidingscommissie met externe deskundigen. Deze gremia hebben elk een eigen rol en inbreng richting het programma en de te realiseren producten. Hierbij is ook behoefte voor inbreng rondom 'waarborgen' zoals nationale veiligheid (waaronder digitale veiligheid/cybersecurity). Deze notitie beschrijft de context, de behoefte en vraag van het programma, het voorgestelde proces om tot inbreng te komen, de beoogde organisaties die in dit proces deelnemen en de opdracht aan deze deelnemende organisaties voor het perspectief van nationale veiligheid. Een eerste keuze en startpunt is daarbij dat er niet gezocht wordt naar een gremium dat regelmatig bij elkaar komt om te vergaderen op basis van een agenda en stukken, maar naar een groep deelnemers die op een aantal belangrijke momenten inbreng geeft op de (deel)producten en artefacten die het programma realiseert (vanaf nu: waarborgen nationale veiligheid).

2. Context

- Het programma Realisatie Digitale Ondersteuning heeft als doel om te komen tot producten die bijdragen aan de bestrijding van Covid-19 en de exit-strategie, specifiek in relatie tot de uitvoerende taken van de GGD.
- Digitale ondersteuning kan worden ingevuld met verschillende apps ter ondersteuning van bron- en contactonderzoek. Een eerste app waar naar gekeken wordt voor het traceren van contacten (contact-tracing). Er wordt daarbij gekeken naar het framework dat door Google en Apple gezamenlijk wordt aangeboden.
- VWS heeft verschillende teams van externe experts en experts uit de overheid samengesteld om te komen tot ontwerp- en ontwikkeling van deze app.
- De doelstelling is om eind mei een proof of concept van deze app te hebben wat moet bijdragen aan het inzicht of de app kan helpen bij het contactonderzoek van de GGD.
- Het programma zal zich ook gaan richten op andere producten die de bestrijding van Covid-19 en de exit-strategie digitaal kunnen ondersteunen. De vraag van het programma zoals dat hieronder verwoord is, is dus breder dan alleen de eerste app.
- Er zijn verschillende gremia ingericht die het programma van advies en richting voorzien bijvoorbeeld op het vlak van infectieziektebestrijding. Het perspectief van de verschillende waarborgen moet nog apart geborgd worden.

3. Vraag van het programma

De producten van het programma Realisatie Digitale Ondersteuning moeten gaan voldoen aan verschillende waarborgen op het vlak van nationale veiligheid (waaronder digitale

veiligheid/cybersecurity), grondrechten, privacy/bescherming van persoonsgegevens en informatiebeveiliging. De vraag waar deze notitie betrekking op heeft is die van nationale veiligheid (waaronder digitale veiligheid/cybersecurity). VWS bewaakt de samenhang tussen de verschillende onderwerpen en zal deze met elkaar afstemmen.

Er wordt kennis en expertise binnen het programma georganiseerd om deze waarborgen in de producten in te bouwen. Daarnaast is er behoefte aan kennis en expertise van andere overheidsorganisaties om de (deel)producten en artefacten van het programma te toetsen op deze waarborgen. De behoefte van het programma is om deze inbreng gestructureerd en op sleutelmomenten te ontvangen van overheidsorganisaties die deze expertise hebben.

4. Opdracht en deelnemers

De opdracht voor waarborgen nationale veiligheid is als volgt:

Inventariseer, analyseer, beschouw en adviseer vanuit het perspectief van nationale veiligheid over de digitale ondersteuning van de Coronacrisis in brede zin, in de vorm van (deel)producten en artefacten van het programma.

De adviezen (of inventarisaties, analyses en beschouwingen; hierna: adviezen) van de waarborggroep nationale veiligheid kunnen zowel gevraagd als ongevraagd worden gegeven. Voor de gevraagde adviezen staat hieronder het voorgestelde proces uitgewerkt.

De samenstelling bestaat uit deelnemers van de volgende organisaties:

- NCTV
- NCSC
- Ministerie van Binnenlandse zaken

De deelnemers treden namens hun organisatie op als adviseur/expert en zijn vrij om waar relevant en nodig ruggespraak te houden met hun eigen organisatie. Het betreft een expertadvies. NCTV, NCSC en BZK hebben daarnaast ook nog de mogelijkheid tot het geven van additioneel formeel advies. Deze optie wordt niet in deze opdracht bedoeld maar staat nadrukkelijk nog wel open.

De deelnemers adviseren in eerste instantie aan het programma Realisatie Digitale Ondersteuning of specifieke teams daarbinnen (zoals het ontwikkelteam). Waar relevant of gewenst (en na afstemming over mogelijke voorwaarden) worden adviezen gedeeld met andere gremia of partijen rondom het programma (zoals de GGD).

5. Proces

Het programma is nog bezig met het invullen van de op te leveren artefacten, deelproducten en de planning daarbij. In acht genomen dat deze onduidelijkheden er nog zijn geldt voor het proces in ieder geval het volgende:

- Het proces met betrekking tot een aantal samenhangende analyses (uit het document 'Procesvoorstel ten aanzien van apps vanuit NV' – zie hieronder) wordt kortcyclus doorlopen bestaande uit de stappen voorbereiding (verspreiding en bestuderen van stukken), fysieke bijeenkomst om de analyse uit te voeren, afronding en verslaglegging.
 - Het aantal cycli en de accenten in de cycli wordt bepaald op basis van de behoefte aan diepgang (bijvoorbeeld op basis van de resultaten van een voorgaande cyclus).
 - De eerste cyclus zal daarbij een breed perspectief nemen op een wat hoger abstractieniveau.

- Dit onderdeel van het proces wordt in gezamenlijkheid (VWS en veiligheidsdiensten) doorlopen.
- Als er inbreng op deelproducten (zoals architectuurdocumenten) gevraagd worden dan geschiedt dat in eerste instantie schriftelijk met naar behoefte mondelinge toelichting of bespreking (dat kan op verzoek van de deelnemers of VWS).
 - Inbreng in de categorie 'gevraagd' wordt voorafgegaan door een verzoek van VWS.
 - Inbreng in de categorie 'ongevraagd' is op initiatief van de deelnemers en kan worden voorafgegaan door een verzoek om informatie.
 - Relevante stukken, artefacten en informatie over (deel)producten worden in de cadans van de ontwikkeling gedeeld (sprints).
 - Waar het producten betreft die een andere levenscyclus doormaken dan die van de ontwikkeling worden deze met een los verzoek (maar omwille van de beheersbaarheid wel zoveel mogelijk gelijktijdig) aangeboden.
- Wekelijks wordt door VWS per e-mail eventuele aandachtspunten, stand van zaken en/of voortgang verstuurd.
- VWS zorgt voor invulling van de rol van secretaris ten behoeve van de voorbereiding, verspreiding van stukken en coördinatie van vragen.

Gebaseerd op het procesvoorstel wordt in ieder geval de volgende samenhangende inbreng gevraagd in één cyclus van het proces (deze drie onderdelen hangen nauw met elkaar samen en komen het beste in wisselwerking tot stand):

- Dreigingsanalyse
- Te beschermen belangen
- Risicoanalyse

Waar relevant wordt dit aangevuld met:

- Maatregelen om risico's te beheersen/mitigeren
- Plan voor incident response

Daarnaast zullen er een aantal artefacten zijn die relevant zijn bij de hierboven genoemde adviezen (zoals het programma van eisen) of waarop op zichzelf een advies kan worden gevraagd:

- Programma van eisen
- Onderzoek veiligheid API Google/Apple
- Architectuur (schets, inrichting, etc)
- Uitgangspunten voor security en privacy
- Ontwerp voor de app en backend
- DPIA

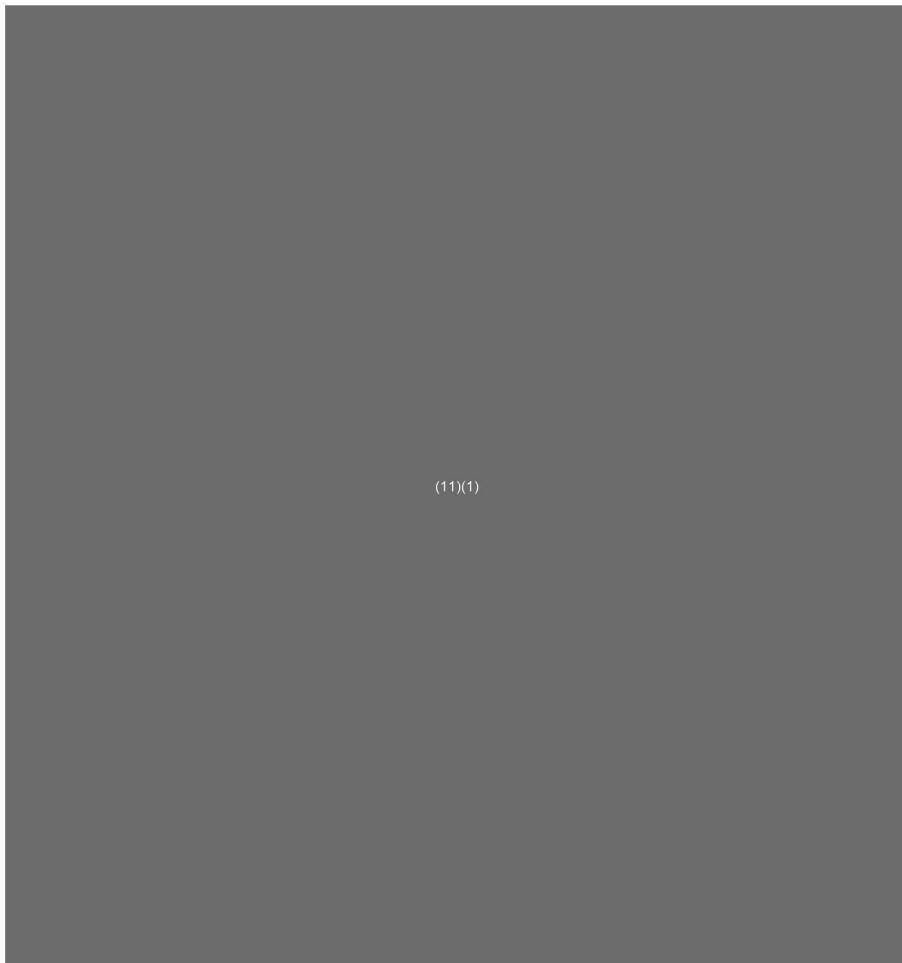
Deze lijst is nog niet compleet en zal verder vorm krijgen.

6. Tijdlijn

Hieronder staat de beoogde tijdlijn en planning rondom de realisatie van de app en bijbehorende producten (inclusief de hierboven genoemde). Dit betreft een concept planning.

Er wordt gewerkt in sprints van twee weken met demo's en tussenproducten (proof of concept) aan het einde van deze sprints. De inbreng en adviezen zijn niet strikt gebonden aan de indeling in sprints

maar zullen daar wel op moeten aansluiten. Hieronder staat een beknopt overzicht per sprint met daarin de voorziene activiteiten die in §5 genoemd zijn.

(11)(1)